

JENS LAPIDUS

GRAND
FINAL

Suomentanut Petri Stenman

LIKE

Jens Lapidukselta suomennettu myös:

Rahalla saa, 2008

Siisti kosto, 2009

Jengisota 145, 2010

Luksuselämää, 2011

Ainakin äiti yritti, novellikokoelma, 2013

Vip-huone, 2014

Sthlm delete, 2015

Top Dog, 2017

Paratiisikaupunki, 2021

Mr Ykkönen, 2022

Kuollut mies kulkee, 2024

Ruotsinkielinen alkuteos: *Grand final*

Copyright © Jens Lapidus 2024

Published by agreement with Salomonsson Agency

Suomenkielinen laitos

© Like Kustannus / Kustannusosakeyhtiö Otava 2025

Helsinki

ISBN 978-951-1-50051-3

OTAVA
KIRJAPAINO

Keuruu 2025



PROLOGI

Oli ponnisteltava, jotta sai nämä hetket tuntumaan samalta kuin ennen. Hän asetteli muutaman luumutomaatin riviin lautasen laidalle, ne muodostivat punaisen kehyksen grillikanan ja mikro-rossa lämmitettyjen perunakrosettien ympärille. Ruoan koristelu oli normaaliuden merkki. Samalla kukin liike vaikutti liialliselta, haarukka raapi posliinia, oluttölkki iskeytyi liian lujaa pöydälle, leuat rouhivat ruokaa kuin soramurskain. Hän teki joka vaiheen kuin hidastettuna, kaikki oli upotettu verkkaisuuteen. Ehkä yksinäisyys heikensi reaktiokykyä tai sitten hiljaisuuden ansiosta ja häiriötekijöiden puuttuessa jokainen ajatus ja liike sai enemmän tilaa, ja elämä kaikui kovempaa aivoissa.

Viime vuosina hän oli aina syönyt jonkun kerhon jäsenen kanssa. Hän oli tehnyt lähes kaiken yhdessä veljien kanssa, tehnyt töitä, juhlinut, nukkunut kerhotilan kerrossängyissä, joskus he olivat jopa jakaneet naisia keskenään.

Tatuointi kerhotunnuksen ympärillä oli edelleen reunoilta punainen kuin tomaatit lautasella, iho turvonnut ja aristava. Siinä luki isoin kirjaimin LEFT THE CLUB. He olisivat voineet vaatia häntä tatuoimaan tunnuksen kokonaan peittoon tai pakottaa hänet hiomaan kyynärvarren ihon yksinkertaisesti pois, sellaista oli tapahtunut. Hänellä oli ollut onnea, hän ei ollut *out*, he olivat suostuneet siihen, että hän lähti *in good standing*. Yhdellä ehdolla – hän säilyttäisi pussillisen ”juttuja” muutaman päivän.

Toisessa kyynärvarressa oli numerot 1312. Ne edustivat aakosten kirjaimia A, C, A, B, akronyymia sanoista *All Cops Are Bastards*. Nykyään kukaan ei sanonut niin, tatska oli viisitoista

vuotta vanha mutta silti tiivistelmä asenteesta, joka hänellä oli ollut koko aikuisikänsä, ja sitä paitsi myös suuren osan teinivuosistaan. Sisimmässään hän tiesi, mikä tapahtuma oli muovannut hänet. Hänen oikea kätensä hakeutui vaistomaisesti ylös kasvoille. Hän vihasi elettä muttei kyennyt pysäyttämään sitä. Aina kun hän ajatteli tapahtumaa, tunsi itsensä stressaantuneeksi tai oli vieraiden ihmisten joukossa, hän vei kätensä kasvojen oikealle puolelle. Itse hän ei tiennyt, oliko tarkoitus piilottaa arpeutunut, piukka iho vai koskea sitä, tunnustella oliko se tosiaan niin hauras kuin hän alituisen arveli sen olevan. Kenties hän halusi varmistaa, että se todellakin oli edelleen olemassa.

Hissin vajjerit kirskuivat porraskuilussa. *Kamaluuden* jälkeen hän oli ollut hissikaapeliänsä asiantuntija, kuuli hissinovien avautuvan, kuuli niiden sulkeutuvan, mutta ihmisääniä hän ei kuullut.

”En pääse eteenpäin”, hän oli sanonut presidentille. Kumpikin tiesi, mihin hän viittasi. Hän oli ollut *prospect*-jäsen kymmenen vuotta, linnareissun tauko mukaan lukien. Hänen kaltaiselleen melkein nelikymppiselle miehelle se ei ollut arvon mukaista. Nuoremista kundeista oli kaikista tullut täysivaltaisia jäseniä jo aikoja sitten.

”Olet heikko”, presidentti sanoi, ja molemmat tiesivät, mitä hän tarkoitti.

Tilanne paheni hänen päästyään siviiliin. Hän oli luullut, että vankilan pakkoraittius olisi jatkunut, sen sijaan tuntui kuin hänen elimistönsä olisi tarvinnut ottaa takaisin ne kaksi huumeetonta vuotta. Nyt hän popsi pillereitä ja veti viivoja, sekä kokaiinia että köyhänmiehen kokaiinia, useamman kerran joka päivä. Kaikki rahat menivät siihen, polttopiste oli koko ajan kamankäytössä.

”Pystyn hoitamaan sen”, hän sanoi mutta näki presidentin silmistä, ettei siinä ollut mitään itua.

”Kunhan et pölli kamoja, joita sinun pitää säilyttää.”

Pussin hän kätki tiskialtaan alle, teippasi ylös putkien taakse. Hän huomasi kaipaavansa isää. Jos isä olisi asunut täällä, tämä olisi kieltänyt häntä ottamasta pussia vastaan. Jokin maantieteellisessä

etäisyydessä oli saanut hänet tuntemaan itsensä vapaammaksi mutta myös tyhmemmäksi. Ikään kuin tekojen seurauksilla olisi ollut vähemmän merkitystä.

Hän kuuli taas äänen porraskuilusta. Aterimet kalisivat lautasella, melu oli korviahuumaava. Hissillä tulleet olivat edelleen hänen ovensa edessä. He eivät olleet menneet naapurien ovista tai portaikkoon. Hän ei kuullut askelia eikä ääniä. Silti hän oli varma. Hän nousi seisomaan.

Hän katsoi ovisilmästä. Myöhäistä.

Ovi iskettiin sisään.

Kämppään tunkeutui neljä poliisia täysissä varusteissa.

Helvetti.

Hän vihasi kytä. *Kaikki Kytät On Paskiaisia.*

Ne huusivat: "Ota iisisti."

Ne huusivat: "Lattialle makaamaan."

Ne huusivat: "Sinut on pidätetty."

Hän pinkaisi juoksuun. Olohuoneen läpi ulos parvekkeelle, kello oli puoli kahdeksan illalla, ulkona oli edelleen valoisaa ja lämmintä. Hän heittäytyi kaiteen yli, tunsi nurmikön kosteuden tunkevan sukkiensa läpi, laskeutui jalat liikkeessä.

Hän tiesi jo, että homma oli kussut, olisi ollut fiksumpaa jäädä asuntoon, antaa niiden ottaa hänet kiinni ja toivoa, että ne tyrisivät kotietsinnän. Perhana, hän ei edes tiennyt, mitä siinä helvetin pussissa oli.

Nurmikko oli liukas.

Hän huohotti jo.

Kauempana hän näki sinisiä valoja. Totta kai sioilla oli sika-kollegat odottamassa.

Mutta hän pystyi vielä olemaan nopea. Hän pääsi asfaltille, joka ikään kuin aaltoili. Se oli varmasti alkanut kupruilla helleaallossa.

Hän lisäsi vauhtia. Kuuli käyttä auton ovien avautuvan, kuuli askeleita, vilkuili taakseen. Kytä oli kymmenen metriä taempana. Iso paskiainen.

Hän juoksi kuin mielipuoli.

Joku hamuili häntä, hän kompasteli, kaatui. Liukui maassa. Asfaltti höyläsi ihoa kämmenistä. *Kaikki Kytät On Paskiaisia.*

Teki niin kipeää, että hän halusi kadota, menettää tajuntansa. Käsiä poltti.

Hänen kuulonsa oli parantunut entisestään kiinnioton jälkeen tai sitten yksinäisyyden ja eristyksen takia. Mukavien kenkien kevyt natina linoleumilattiaa vasten ja avainkortin, avainten ja patukan kolinaa: putkapamppujen ääniä – tai vanginvartijoiden kuten heitä oikeammin kuului kutsua.

Hän oli töpännyt. Hän oli tiennyt alusta asti, ettei olisi pitänyt suostua säilyttämään mitään kerhon puolesta.

Hän oli sanonut, ettei tiennyt mitä pussissa oli, luullut että seteleitä, mutta viikkoa myöhemmin siat ilmoittivat löytäneensä paketeista hänen DNA:taan. Heidän mukaansa hän saisi istua monta vuotta taas *fucking* Fosiessa. Hänet vangittiin saman tien. Pahinta tulisi raittiudesta.

Hän kuuli käytävällä uudet askelet, joita ei tunnistanut, kengänpohjat eivät olleet kumia, eikä jalassa olleet myöskään poliisien käyttämät järeät sotilaskengät. Nämä olivat kalliit kengät, nahkakengät, nauhakengät. *Herrainkengät*, kuten isä niitä oli hänen kasvuvuosinaan kutsunut. Hän kuuli askelten vaimenevan ovensa edessä. Hänen tietääkseen mitään kuulustelua ei ollut sovittu, eikä ollut ruoka-aikakaan.

Lukon avautuessa kuulunut naksahdus oli paljonpuhuva. Selvästi joku ei koputtanut eikä odottanut vastausta, joku vain saapasteli sisään.

Urheilukello ranteessa, kulahtaneen T-paidan päällä napitamaton ruudullinen kauluspaita, joka oli itse asiassa työväenfiilikseen kätkeyty muotijuttu, timmiksi treenattu kroppa, siis-

tisti trimmattu parta, sopivasti leikatut hiukset, lyhyet muttei mikään typerä *crew cut*. Ennen kaikkea: valovoimaa. Mutkaton tyyli. Miehellä hänen edessään ei ollutkaan jalassaan her-rainkengät, pikemminkin luksuslenkkarit, toisin sanoen tavalliset vanhanmalliset mokkatennarit, joskin valmistettu jonkin tuotemerkin alla – ja logo viisinkertaisti hinnan. Silti hän oli selvä tapaus. Poliisit tiesivät olevansa aina oikeassa. Oireellista: tyhmät ihmiset tajusivat harvoin olevansa vain tyhmiä. Jotkut heistä tiesivät sisimmässään totuuden, mutta eivät kaikki. Siksi heidän oli vielä tärkeämpää olla yksioikoisia, nähdä asioista vain yksi puoli. Pahimmassa tapauksessa ulkomaailma muuttuisi monimutkaiseksi, silloin salaisuus tulisi ilmi. Tyhmyys paljastuisi.

Luksuskenkäkyttä sulki sellinoven perässään. Poliisi halusi puhua kaikessa rauhassa hänen sellissään – poikkeuksellista. Se tarkoitti jotakin. Luksuspoliisia.

He kättelivät. 1312. *Kaikki Kytät...* Hänen kätensä olivat edelleen verille hiertyneet kyttien raa'an kiinnioton jäljiltä. Sitä vastoin oikea käsi nousi kohti kasvoja, kuten tavallista. Paska. Haavainen iho kohtasi siirretyn ihon.

"Saat vähintään viisi vuotta pelkästään amfetamiinin määrän takia", kyttä sanoi.

"Haluan asianajajani."

Luksuskyttä pudisti päätään. "Tämä ei ole kuulustelu."

"Siinä tapauksessa voit häipyä."

Poliisi nojautui seinää vasten, oli kuin kotonaan. Hän ojensi kuvaa paperilla. "Löysimme kotoasi minigrip-pusseja", hän sanoi ja osoitti valokuvaa. "Huumeet oli siis tarkoitettu myyntiin. Tuomioistuimen mielestä viisi ei ehkä riitä. Asianajajasi on varmasti jo kertonut sinulle, että olet suuressa vaarassa saada kymmenen. Mutta en ole vielä liittänyt pusseja esitutkinta-aineistoon, joten niistä ei tiedä kukaan muu kuin minä."

Hymy mateli kytän ohuen parran ympärille.

Piti paikkansa. Hänen saamaton asianajajansa oli esitellyt rangaistusasteikot muutama päivä sitten. Tämä paskiainen halusi jotain tavallisuudesta poikkeavaa.

"Minulla on ehdotus." Luksuskyttä painotti joka tavua, ikään kuin olisi puhunut lapselle. "Jos sinä autat minua, voisin vuorostani kuvitella auttavani sinua. Panen tämän tutkinnan tauolle, päästän sinut, lähdet Tukholmaan."

"Mitä minä Tukholmassa tekisin?"

"Autat minua selvittämään asioita, siinä kaikki."

"Mitä asioita?"

"Puhutaan siitä myöhemmin. Minä ohjaan sinua."

Oli ilmeistä, mitä kyttä halusi hänen tekevän, tai pikemminkin, miksi tämä halusi hänen ryhtyvän.

Sitä vastoin kyttä ei ollut kertonut kenen tai keiden porukoihin tämä halusi hänen soluttautuvan. Hän ei ollut asunut Tukholmassa pitkään aikaan, kaikki hänen kontaktinsa siinä maailmassa olivat Malmössä. Presidentti, *Sergeant of Arms*, kerhon entiset veljet.

"Kuka?" hän sanoi lopulta. "Keneen haluat päästä käsiksi?"

Kyttä - nykyään Ohjaaja - suoristi selkäänsä ja taittoi kokoon kuvan minigrip-pusseista. "En halua päästä käsiksi kehenkään. Pelkästään saada asioita selville. En aio pyytää sinua ilmiantamaan tai pettämään ketään, haluan vain enemmän tietoa."

"Kenestä?"

"Luulin, että olit jo ymmärtänyt."

"En ole asunut Tukholmassa aikoihin."

Kyttä kallisti päätään ikään kuin olisi yrittänyt näyttää herttaiselta. "Haluan, että otat selvää muutamista asioista eräästä toiminnasta Tukholmassa. Kysymys on toiminnasta, jota Teddy pyörittää."

"Minun veljeni Teddy?"

"Niin, veljesi. Mutta kuten sanottu, en pyydä sinua vasikoimaan hänestä enkä kenestä muustakaan. Älä ole huolissasi."

YKSI

I

EMELIE

Hän oli juuri saanut napitettua Lucasin paidan, kun hänelle soitettiin ampumistapauksesta.

Langan päässä oli syyttäjäkamarin pääsyyttäjä Cilla Frank.

”Haluan sinut tähän.” Pällikön ääni oli niin päättäväinen, että Emelie mietti, oliko ammuttu joku poliitikko tai julkkis. Hänellä oli jo paljon tekemistä – monta juttua tulisi oikeuteen lähikuukausina, hänen täytyi saada valmiiksi joukko syytteitä ja valmistautua pääkäsittelyihin. Sitä paitsi jutut jaettaisiin arpomalla eikä pällikön päätöksellä.

Emelie oli työnarkomaani, oli aina ollut, ja harvoista ottamistaan vapaapäivistä hän ilmoitti kuukausia etukäteen. Sitä paitsi hän oli lojaali. Jos häntä tarvittiin, hän astui riviin, vuorokaudenajasta riippumatta. Silti tämä ei olisi voinut sopia huonommin. Oli Lucasin ensimmäinen koulupäivä.

Cilla Frank halusi vastauksen. ”Voitko tulla tänne nyt?”

Emelie empi muutaman sekunnin. Se riitti.

”Tiedän, että olet anonut puoli päivää vapaata, mutta tätä mahdollisuutta et saa missata.”

Emelie ei ymmärtänyt, mitä Cilla tarkoitti. ”Kuka ammuttu on?” hän halusi tietää.

Hän soitti Teddylle.

”Voitko ottaa Lucasin tänään?”

Teddy kuulosti vastaheränneeltä, vaikka kello oli yhdeksän. Emelie ei yllättynyt.

"Eikö hän aloita koulun tänään?"

"Nimenomaan."

"Luulin..."

Hän tiesi, mitä Teddy luuli: että *hän* hoitaisi kaiken sellaisen. Tavallaan Teddy oli oikeassa – hän halusi pitää ohjat käsissään, ja oli ollut itsestään selvää, että juuri hän olisi Lucasin seurassa ensimmäisenä esikoulupäivänä. Este tuli eittämättä yllättäen, mutta hän ei pitänyt siitä, että Teddy oletti hänen vastaavan kaikesta.

"Minun täytyy lähteä töihin, on tapahtunut yksi juttu."

"Juttu, joka ei voi odottaa iltapäivään? Sehän vie vain muutamman tunnin? Täti sanoo hei hei ja sillä lailla?"

"Nykyään ei sanota *täti*. Kiltti, voitko ottaa hänet?"

"Tiedät mitä mieltä olen uudesta työstäsi", Teddy sanoi.

"Tiedät mitä mieltä olen siitä mitä...", Emelie vastasi. Hän ei halunnut sanoa ääneen, mitä uskoi Teddyn tekevän, ja silloinkin hän oletti, ettei ollut perillä edes kymmenesosasta.

"Minä olen mukana cateringkuvioissa. Mitä vikaa ruoassa on?" Niin hän sanoi nykyään alinomaa. *Ruokaa* tavallaan – se oli jonkinlainen julkisivu, vaikka hänen siskonsa Linda tuntui tekevän oikeasti töitä kuljettamalla lammaskääryleitä ja kaalisalaattia.

"Nyt ei ole aika puhua pehmeitä. Voitko ottaa Lucasin vai et?"

Teddy huokaisi. "Otan hänet mielelläni, tiedät sen. Viikon kaikkina päivinä. Koska hän aloittaa?"

"Kolmen vartin päästä."

Nyt hän seisoi syyttäjänkamarin kahviautomaatilla odottamassa. Jos hän olisi tiennyt tämän kestävänsä näin pitkään, hän olisi voinut saattaa Lucasin ja päässyt pyytämästä palvelusta Teddyltä, päässyt tunteesta, että oli velkaa tälle.

Joskin Teddylle teki hyvää osallistua, tavata muut vanhemmat ja opettaja. Lucas oli vain iloinen: hän rakasti olla isänsä kanssa,

yhtä paljon kuin Teddy rakasti olla hänen kanssaan. Heidän välillä kaikki tuntui olevan molemminpuolista – molemmat olivat kuin lapset, kaksi bestistä. Silti Emelie tunsu huonon omantunnon pistoksen. Tämä sai luvan olla poikkeus. Yksi syy uuden työpaikan hankkimiselle oli ollut työaikojen helpompi hallinta.

Kun hän mielti asiaa, tilanne tuntui edelleen vieraalta. Hän oli työskennellyt asianajotoimistossa yli kymmenen vuotta mutta oli nyt vaihtanut puolta. Nyt hän oli syyttäjä, tarkemmin sanottuna apulaissyöttäjä. *Törkeiden rikosten* osasto sijaitsi syyttäjätalossa lähellä Tukholman käräjäoikeutta. Hän teki vakiotyöpäivää, yhdeksästä viiteen, kuuden viikon loma ja karttuva eläke. Hän nosti normaalia kuukausipalkkaa. Hän oli muuttanut, ostanut uuden asunnon, oikeastaan päästäkseen lähemmäs Teddyä, mutta myös koska hänen täytyi downgreidata – korot olivat vakiintuneet uudelle korkealle tasolle, ja Södermalm oli vähän halvempi kuin Vasastan. Sama määrä neliöitä mutta miljoona kruunua vähemmän lainaa.

Ajatus oli, että hänestä tulisi oikeasti äiti ja hänellä olisi aikaa Lucasille. Silti hän seisoi täällä odottamassa kuulustelua Lucasin istuessa malttamattomana luokahuoneessa elämänsä suurimpana päivänä. Mikä *fuckup* Emelie olikaan. Katastrofi äidiksi.

Kauempana käytävällä hän näki Cilla Frankin. Pitkät askelet, päättäväinen ilme kuten tavallisesti. Pääsyyttäjällä oli iso kultaristi kaulassaan ja pienet kultaristit korvissaan.

”Käyimme kaiken läpi huoneessani”, hän sanoi.

Päällikön työhuone oli reliikki, näyttämö kadonneelta ajalta. Ilmeisesti Cilla Frank työskenteli edelleen fyysisten tapausmappien avulla. Koko esitutkinta-aineisto printattiin: kuulustelupöytäkirjat, rikospaikatutkimukset valokuvineen, tapahtumaraportit ja NFC:n forensiset analyysit. Jos esitutkintamateriaalia oli oikeuteen jätettäessä kolmesataa sivua, Cilla Frankilla oli mapissaan yhdeksänsataa sivua. Pelkästään niin kutsuttu laskiämpäri –

ylijäämäaineisto, jota ei uskottu asianajajille eikä tuomareille – saattoi olla tuplasti niin pitkä kuin keskeisin osa. Kirjahyllyt ja arkistokaapit peittivät seinät, asiakirjapinoja lojui kaikkialla. Emelie mielti säästikö päällikkö myös vanhoja juttuja, joita piti jostain syystä kiinnostavina.

”Istu alas”, Frank sanoi.

Tuolikin tuntui antiikkiselta. Istuinosa oli kulunut, ja osa täytteestä pisti esiin ja uhkasi repiä Emelien silkkihametta.

”Tänä yönä Söderortissa siis ammuttiin kahdeksantoistavuotias, jolla on jengiyhteyksiä. Hänen nimensä oli Metim Kara ja hän menehtyi saman tien. Mutta hän ei ole kiinnostava. Kiinnostava on ampuja.” Cilla Frank tuijotti Emelietä. ”Asetta piteli ylikonstaapeli Marc Svensson.”

Emelie ei jaksanut esittää järkyttynyttä. ”Mikä tässä sitten kestää?”

”Rauhoitu”, Cilla sanoi. ”Tämä ei ole kilpailu. Edellytän, että ymmärrät tilanteen vakavuuden.”

”Tänään on poikani ensimmäinen esikoulupäivä.” Emelie katui saman tien, hän oli turhantärkeä.

”Tiedän sen. Ja olen kiitollinen, että tulit niin pian. Kuten ymmärrät tätä tutkintaa ei voi johtaa poliisi, tämänyyppisiä sisäisiä asioita johtaa syyttäjä.”

”Ymmärrän.”

”Ylikonstaapeli Svensson ei istu putkassa, emme kohtele poliiseja niin. Parhaillaan hän on osastollaan odottamassa asianajajaa.”

”Emmekö voi silti pitää kuulustelua?”

”Marc Svensson on juuri ampunut ihmisen. Ehkä voisit osoittaa hieman myötätuntoa?”

Emelie nojautui eteenpäin, hän tunsu pienten tikkujen raapivan hamettaan. ”Kerro tapauksesta.”

Vaikka huoneessa oli liikaa papereita, asiakirjoja ja dokumentteja, Frankin kirjoituspöytä oli puhdas kuin puolijohdetehdas.

Aurinko välkkyi pöytälevyllä. Hän puhui nopeasti ja tehokkaasti. "Olen lukenut vain ylikonstaapeli Svenssonin oman raportin. Hän kertoo tehneensä tiedustelua ja aikoneensa käydä tapaa-
massa asianomaista jengirikollista tämän äidin luona. Epäilty tuli ovelle aseistettuna, melkein yllätti Svenssonin, joka varoitti, otti aseensa kotelosta ja poisti varmistimen. Svenssonin mukaan epäilty ei noudattanut varoitusta eikä laskenut asettaan. Marc Svenssonin mielestä hänen oli pakko ampua puolustukseksen. Hän vetoaa hätävarjeluun."

"Miksi kolme laukausta?"

"Sitä saat kysyä häneltä, hän ei kirjoita siitä mitään."

"Mihin laukaukset osuivat?"

"Yksi jalkaan, kaksi rintaan."

"Missä järjestyksessä?"

"Ylikonstaapeli Svenssonin mukaan ensin jalkaan, ilman vaikutusta."

"Kuulostaa siltä kuin häntä ei pitäisi epäillä yhtään mistään."

Cilla Frank pyöritti vihkisormusta sormensa ympärillä. "Tiedät miten asiat ovat. Tällaiset tapaukset on tutkittava. Tämä sattui lisäksi alueella, jolla vihataan poliiseja, kohta väitetään, että poliisi teki etnistä profilointia, että Svensson käytti väkivaltaa ja niin edelleen. Sitä paitsi jotkut naapureista ovat antaneet ristiriitaisia tietoja partiolle, joka otti todistajanlausuntoja rikospaikalla. Jos media saa sen selville, se syö meidät elävältä. Tämä täytyy hoitaa sataprosenttisen moitteettomasti."

"Tiedät varmaan, että olen uusi? Olen vain apulaissyöttäjä."

Nyt vuorostaan Cilla Frank nojautui eteenpäin, laittoi molemmat kätensä klinisen puhtaan kirjoituspöydän reunalle. Emelie aisti päällikkönsä hengityksen, minttua, kahvia ja raatoa. "Laitoin jutun sinulle, koska uskomme, että ennen kuin ylikonstaapeli Svensson ampui Merim Karan, tämä käytti asetta, jota on käytetty aiemmassa jengimurhassa. Toisin sanoen sinulla on mahdollisuus lyödä kaksi kärpystä yhdellä iskulla, ratkaista pimeäksi jää-

nyt murha... ja...” Cilla Frankin kasvot olivat vain yhden tai kahden sentin päässä Emelien kasvoista. ”...ja tiedän sinusta jonkin verran ennestään. Et ole ihminen, joka antaa periksi. Uskon että tässä voidaan tarvita sitä ominaisuutta.” Frank istuutui. ”Ymmärrätkö?”

Emelie kuulustelisi ylikonstaapeli Marc Svenssonia ja muita paikalle tulleita poliiseja, hän lukisi naapureiden kuulustelut ja tarvittaessa antaisi kuulustella heitä uudestaan, hän pitäisi huolen, että talossa kierretään ovelta ovelle katsomassa, ettei yksikään ääni jää kuulematta, hän analysoisi aseiden, kaiken. Hän paneutuisi juttuun ennakkoluulottomasti, sen hän oli viime kuukausina kokelaana oppinut – avaa laajalla rintamalla, älä ota mitään itsestäänselvytenä. Ehkä hänen olisi pakko vastata median kysymyksiin. Kenties hän voisi jopa ratkaista sen toisen murhan, jossa asetta oli ehkä käytetty. Sen kaiken hän ymmärsi. Lopuksi tuli se, mitä hän ihmetteli: *Tiedän sinusta jonkin verran ennestään*. Mitä se tarkoitti?

Cilla Frank odotti edelleen vastausta. ”Emelie, pystytkö sinä tähän?”

Emelie piti pomostaan. Frank oli fiksu ja kova – kuten syyttäjän pitikin. Hän oli erinomainen juristi, tunnettu juttujen voittamisesta. Heillä oli välillisesti myös henkilökohtainen kytkös, ainakin puolihenkilökohtainen: Cilla Frank oli todistanut Teddyn eduksi, kun tätä oli syytetty törkeästä ampuma-aserikoksesta. Hän oli tarkkaillut niin sanottua Kulttuuriyhdistystä erään operaation yhteydessä ja nähnyt jengirikollisen ojentavan kassin eräälle henkilölle autossa, ja sitä *ei* ollut ottanut vastaan Teddy. Teddy oli vapautettu. Juuri tästäkö Frank puhui sanoessaan tietävänsä asioita ennestään? Tarkoittiko se, että Emelie oli hänelle jotain velkaa?

Nyt Cilla Frankin ääni oli terävä. ”Emelie?”

Emelie nousi, tunsikin kirokun istuintyynyn repivän puolet hameestaan hajalle. Hän nyökkäsi. ”Ei hätää”, hän sanoi. ”Teen työni. Voit luottaa minuun.”

Myös Frank nousi, näytti tyytyväiseltä. ”Hyvä, sitten vain odotamme tutkijaa, jonka kanssa teet yhteistyötä. Hän on matkalla Tukholmaan. Kuulemma etevä tyyppi.”

2

TEDDY

Teddy oli jääkarhu Saharassa. Leijona Etelämantereella. Hän oli hikoilemassa kuiviin loppukesän lämmössä, joka täytti luokkahuoneen, eikä hän tuntenut ketään muista äideistä ja isistä, hän oli maksimaalisen kaukana mukavuusalueeltaan. Silti näin oli hyvä.

Kaikki seinien vierustoille kokoontuneet vanhemmat näyttivät siltä kuin päivä olisi heidän elämänsä onnellisin: huonosti kätkeytyjä hymynkareita, välkehtiviä silmiä, merkitseviä ilmeitä. *Niin herttaista. Niin ihmeellistä.* Niin turvallisiksi me tunnemme itsemme, me keskiluokkaiset, joiden mielestä koulu on aina ollut hienointa mitä on, jotka olemme tunteneet olomme kotoisaksi tässä joukkopsykoottisessa ympäristössä, joka pakottaa lapsemme käytöksen pakkopaitaan.

Koulunalku. Teddy oli antanut pysäköidä auton monen korttelin päähän ja juuri tullut tänne pitäen Lucasia lujasti kädestä. Södermalmsskolan kohosi korkeuksiin kuin kellertävä linna, valtava talo, jota ei ollut rakennettu kauniiksi, vaikuttavaksi eikä inspiroivaksi vaan vain tehokkaaksi. Kävi ilmi, että Lucas asettuisi sivurakennukseen – Teddy oli joutunut kysymään tietä – se oli sievempi, ympärillään lehteviä puita ja kiipeilytelineitä.

Ensimmäinen päivä koulussa: Lucas istui hienosti pulpettinsa ääressä ja kuunteli koulutätiään, joka hymyili niin leveästi, että kasvot näyttivät jakautuvan leveyssuunnassa kahtia.

Opettaja – *älä sano koulutäti*, Emelie oli varoittanut häntä – näytti Teddyn ikäiseltä, Teddy oli jo unohtanut hänen nimensä.

Hän puhui sillä lailla yliselvästi, kuten tädit aina tekivät ja olivat kautta aikojen tehneet. Hän ar-ti-ku-loi mutta onnistui hymyilemään koko ajan – taidonnäyte olisi tehnyt Teddyn hulluksi, jos hänen olisi ollut pakko olla tällä luokalla. Hän olisi häirinnyt oppituntia jo viiden minuutin kuluttua vain saadakseen tuon smailiksen pois.

”Tiistaisin me urheilemme, ja silloin voi olla hyvä ottaa mukaan ve-si-pul-loo.”

Teddy oli rikollinen kunniallisten joukossa, paholainen pyhimysten keskellä. Hän oli yksi Tukholman menestyneimmistä huumetukkureista, mutta juuri nyt hän ei voinut ajatella muuta kuin miten muistaisi ottaa tiistaisin mukaan poikansa vesipullon.

Silti elämä oli hyvää.

Tämä oli ollut hänen visionsa. Tänään hän oli *el jefe*, hän oli kuin vanha *Kum*, mutta sillä erotuksella, että hänellä ei ollut kilpailijoita, hän oli ainoa *top dog*, vihdoinkin, uusi Mr Ykkönen. Jacub oli hänen kapteeninsa, ja tämän alapuolella oli ryhmytyksen mukaan vielä kolmestakymmenestä neljäänkymmeneen kaveria, jotka kaikki noudattivat pienintäkin vihjettä. He hankkivat mukavasti massia marihuanalla ja siinä sivussa muutamilla muillakin jutuilla: pankkipetoksilla ja antolainauksella. Hän ei sekaantunut muiden kokaiini-, amfetamiini- ja pilleribisneksiin. Se oli osa menestyskonseptia – jengit ja verkostot eivät pitäneet Teddyä uhkana. Lisäksi hän oli auttanut Lindaa perustamaan cateringfirman. Max & Mix Catering – nimi oli sanaleikki: heidän sukunimensä oli Maksumic, Max-u-mic, kuten Lucasin uusi opettaja olisi sen tavannut. Max & Mix oli mainio rahan itsepalvelupesula, Teddy pystyi nostamaan palkkaa valoisana, hän hyväksyi verotappion, hän pystyi pesemään millin Jacubille ja säästämään itselleen jopa eläkettä.

Eikä siinä kaikki. Hän oli ostanut tontin. Rakennuslupa tuli muutama viikko sitten, se oli vaatinut miljoona kruunua lahjuk-sina ja uhkaavia puheluita rakennusvalvontaviranomaiselle. Kiin-

teistöjen rakentaminen pimeällä rahalla oli paitsi klassikko myös hävyttömän yksinkertaista, koska raksakundit odottivat saavansa maksun kirjekuussa. Mutta ei hän sen takia rakentanut. Vaan toteuttaakseen vielä yhden unelman: hänellä ja Lucasilla olisi oma talo, jossa oli spa-kylpyhuone ja sauna, televisiohuone ja nurmikko jalkapallomaaleineen. Hänellä ja Lucasilla olisi näkymä Mälarenille. Hän oli tekemässä ruotsalaisesta unelmasta omansa.

Hän lähtisi tontille myöhemmin tänään tarkastamaan, miten homma edistyi.

Sanalla sanoen Teddyllä oli kaikki, mistä hän oli koskaan haaveillut: hyvä paikka elämässä, bisnes joka rullasi kuin vasta-huollettu Porsche, hyvä suhde Emelieen. Emelie oli rauhoittunut. Heillä sujui hyvin, Teddy sai olla Lucasin kanssa kahtena päivänä viikossa. Teddyllä oli asema ja siunattu rauha. Hän ei ollut uskonut, että hänellä olisi myös niin ihmeellinen poika, että hänen sydämensä sulsi pelkästään tämän äänen kuulemisesta. Tosiasiassa hän oli aikeissa vetäytyä alalta. Tehdä saman kuin Isak Nimrod, joskin onnistua siinä. Sijoittaa kaikki pimeät rahat cateringfirmaan, kiinteistöihin ja niin edelleen. Kahden vuoden kuluttua hän olisi kunniallinen mies oikeasti, ihminen joka ei myynyt huumeiksi luokiteltuja yrttejä.

”Haluaisin, että kaikki äidit ja isät, anteeksi, enää emme sano niin, tarkoitan huoltajat, kirjoittavat tähän säh-kö-pos-ti-o-soit-teen-sa ja puhelinnumeronsa”, opettaja sanoi ja heilutti paperiarkkia. Tuntui kuin hän olisi katsonut nimenomaan Teddyä, valkoiset hampaat niin valkoiset, että niihin verrattuna Miley Cyrusin hymy olisi näyttänyt ruskeanharmaalta.

Lucaskin kääntyi, näytti uteliaalta. Ei kai hän voinut tajuta, että opettajan pyyntö oli ongelma hänen isälleen? Vaikka poliisi keskittyi jengisotiin, he eivät olleet päästäneet Teddyä kokonaan näkyvistään – hän eli netin ulkopuolella, ei puhunut koskaan puhelimesta paitsi Lindan, isänsä ja Emelien kanssa. Voimaan oli

tullut uusi laki, joka salli niin sanotut *ennalta ehkäisevät pakkokei-not*: nykyään valtio sai ilman konkreettista rikosepäilyä kuunnella salaa ketä halusi, kunhan tyyppiä pidettiin hämäränä. Teddy oli rakentanut oman viestintäjärjestelmän.

Lista lähestyi häntä kädestä käteen. Opettaja puhui puhumistaan, Lucas kääntyi takaisin.

Nainen Teddyn vieressä näytti innokkaalta mutta nyökkäsi tyytyväisenä saadessaan paperin. ”Olen jo mukana.” Hän ojensi sitä kohti Teddyä, hieman liian kauan. Kuin korostaakseen – *täällä olemme kaikki yhdenvertaisia*, täällä kaikki kirjoittavat opettajan listaan, kukaan ei ole OPETTAJAN LISTAN yläpuolella.

Teddy hikoili niin vuolaasti, että hänen sormensa olivat liukkaat. Hän näki nimensä. *Najdan Maksumic* – kaikki paitsi isä kutsuivat häntä Teddyksi, jopa Lucas. Lapsuudessa Najdanista oli tullut Nalle, josta oli tullut Nallekarhu, josta oli tullut Teddykarhu ja lopulta Teddy. Kaikkien muiden nimien vieressä oli sekä puhelinnumero että meiliosoite. Ainoastaan *Najdan Maksumicin* perässä oli tyhjää.

Opettaja hiljeni. Odottiko hän, että Teddy nostaisi kynän ja kirjoittaisi yhteystietonsa? Vahtiko opettaja häntä? Hän näki paperissa kosteita läikkiä.

Lucas kääntyi taas.

Vieressä istuvan naisen huulet olivat tiukkana viivana.

Kasvot tapittivat häntä. Tutkivat, vaativat, arvioivat.

Leijona häkissä. Eläin eläintarhassa. Jääkarhu pleksilasin takana. He pystyivät vainuamaan, että hän ei ollut niin kuin he.

Hän puristi kynää. Arkki lepatti. Kuinka hän voisi kirjoittaa jotain niin ohuelle ja liikkuvalla paperilla?

”Tässä”, nainen hänen vieressään sanoi ja ojensi kirjaa. ”Se voi olla hyvä alusta.”

Lucas ei pitänyt häntä enää kädestä, kun he vaelsivat koulupihalla. Koriskoreja, pikkuruinen jalkapallokenttä, pari keinua, niiden alla

jotain, joka näytti puuhakkeelta. Jos Lucas putoaisi, hän putoaisi pehmeästi. Kaksijakoisuus: Teddy tiesi, että Lucasin täytyi saada epäonnistua, pudota, loukata itsensä, vahingoittua. *No pain no gain*. Silti hän halusi suojella poikaansa vielä enemmän kuin Emelie.

”Isä, saanko lainata puhelintasi?”

”Olet ollut koulussa vasta kaksi tuntia ja haluat jo pelata puhelimella?”

Lucas vähät välitti marinasta. ”Minun täytyy pelata.”

Teddy vilkaisi muita vanhempia – he seisoivat ryhmissä jutustelemassa, heidän lapsensa vaikuttivat jo leikkivän yhdessä. Tunsivatko he toisensa entuudestaan vai sopivatko he vain niin hyvin yhteen? Tiedostava, ylempi keskiluokka, jonka keskuuteen Emelie oli päättänyt asettua asumaan ja jossa kaikki äidit ja isät olivat nimeltään Clara ja Emma, Christoffer ja Mikael ja – kuten Teddy oli tänään kuullut – lapset taas Wilma ja Maja, Hugo ja Ture.

”Puhelinta joudut odottamaan”, Teddy sanoi. ”Ehkä haluat jäädä tänne hetkeksi leikkimään jonkun luokkakaverisi kanssa?”

Lucas pudisti päätään. ”En tunne heitä.”

Lucas oli oikeassa. Miten hän heihin olisi ehtinyt tutustua?

Ääni takaa. ”Kiitos, kiitos.”

Teddy kääntyi ja katsoi suoraan naiivinkiltteihin kasvoihin.

”Anteeksi, me emme tunne toisiamme”, mies sanoi ja ojensi kätensä. ”Minä olen Christoffer ja Turen isä.” Tietenkin hänen nimensä oli Christoffer. Tietenkin hänen poikansa nimi oli Ture – kaikki täällä oli sairaan ennustettavaa.

Christofferilla oli lempeä hymy ja korispaita: Lakers 6, siinä luki. LeBron James.

Teddy huomasi olevansa ylipukeutunut. Hiki oli kylmennyt, pikkutakki tuntui liioittelulta. Södermalmilla vanhemmat näyttivät 24-vuotiailta, vaikka he saivat lapset vanhimpina koko maassa.

”Halusin vain kiittää koreista”, Christoffer naureskeli. ”Ture rakastaa koripalloa, vaikka eihän hän pussita ollenkaan.”

Taivas oli sininen. Teddy tunsi punastuvansa. Ei tiennyt mitä vastaisi. Viime kesänä hän oli ottanut yhteyttä kouluun ja pyytänyt saada lahjoittaa jotain, he olivat sanoneet, että uudet koripallotelineet kelpaisivat. Eikö hän ollut halunnut juuri tätä? Että muut vanhemmat arvostaisivat ja kunnioittaisivat häntä? Silti hän ei saanut pihaustakaan ulos nyt, kaikki tuntui pateettiselta, ikään kuin Christoffer olisi tajunnut, että hyväntekeväisyydellä hän yritti kaunistella jotain muuta.

”Ääh...”, oli kaikki mitä hänen suustaan pääsi.

”Ajattelin itse asiassa panna Turen johonkin joukkueeseen. Fryshusetilla on harjoituksia nappuloille. Ehkä Lucas haluaa tulla mukaan?”

”Ääh...”

”Siinä tapauksessa kerron sinulle, tietosihan ovat vanhempainlistassa.”

Emelie sai pitää huolen tästä. Teddy oli lopulta antanut hänen puhelinnumeronsa ja meiliosoitteensa. Yhteydet kouluun, tiedonkulku koripallosta, jutustelu muiden vanhempien kanssa. Teddy meni mielellään mukaan harjoituksiin, mutta Emelie sai hoitaa loput.

Silloin hän kuuli toisen äänen. ”Teddy.”

Hänen autonkuljettajansa - tänään Milorad, Milleksi kutsuttu. Ei ollut missään nimessä tarkoitus, että Mille ilmestyisi tänne koulupihalle, vanhempien ja lasten joukkoon.

Christoffer seisoj paikollaan. Teddy ei ollut edes vastannut hänelle.

Millen tatuoinnit ulottuivat kaulalle asti. Täällä oli taatusti muita faijoja, joilla myös oli sellaisia, tatuoinnit eivät enää viestittäneet mitään, mutta myös Millen *outfit* oli selvästi langarin. Teddy kielsi miehiään pitämästä merkkivaatteita muttei pystynyt estämään heiltä pehmohousuja, tuulitakkeja ja huppareita. *Black on black* ja nopeat pakotossut, kuten he sanoivat. Joko joku oli gangsteri tai halusi näyttää siltä.

”Tule”, Mille puuskutti. Tuntui kuin hän olisi juossut tänne. Teddy puhui rauhallisesti. ”Rauhoitu. Mistä on kysymys?” Christoffer-iskän silmät suuret kuin biljardipallot.

Mille liikkui jäykästi, hän oli selvästi stressaantunut.

Teddy liikkui erityisen rauhallisesti – hänen kuljettajansa täytyi hillitä itsensä. Tämä ei ollut oikea hetki. Teddy kääntyi isään päin. Hän ei keksinyt mitään järkevää sanottavaa. ”Kiitos”, hän sanoi lopulta. ”Koris on kivaa.”

Sitten hän harppoi kohti Milleä. Lucas löntysti perässä, Teddy joutui kiskomaan häntä.

”Pomo”, Mille aloitti.

Teddy heilautti kättään. ”Ei puhuta mitään täällä, ei täällä.”

Minuutin päästä he seisoivat auton, Kian, vieressä. Se oli iso mutta muuten sikatylsä.

Teddy veisi Lucasin kotiinsa. Emielille oli tullut tänään este. Ehkä se ennakoi uutta aikaa, muuttaisiko Emelie heidän huolto-osuuksiaan? Tulisiko hänen uudesta paskaduunistaan taakka muutenkin kuin kunnian kannalta? Hän ei ollut selittänyt, miksi hänen oli ollut pakko jättää poikansa koulunalku väliin, paitsi että se liittyi töihin. Hän ei ollut selittänyt, miksi hän oli vaihtanut työtään, paitsi että kyse oli moraalista. Kenties Teddy oli piru, mutta Emelie oli siirtynyt todellisen saatanan leipiin.

Mille ojensi puhelintaan.

”Mikä nyt?”

Taustalla vanhempia ja lapsia kulki ohi, matkalla yksinkertaiseen elämäänsä.

”Sain viestin Jacubilta.”

Teddy oli laatinut tämän järjestelmän. Kukaan ei ottanut yhteyttä häneen, kaikki meni muiden kautta, ja kaikki suora, suunnittelematon kommunikointi hänen kanssaan tapahtui ulkoilmassa. Lucas katsoi ylös. ”Saanko nyt sitten lainata puhelintasi?”

”Et, ukkeli, saat odottaa”, Teddy sanoi ja kuuli kuulostavansa kovalta.

Mille avasi taas suunsa. ”Joku joka...” Hän pysähtyi ja vilkaisi Lucasia. ”Ehkä on paras, että hän menee autoon istumaan.”

Lucas kiipesi takaistuimelle. ”Jacob on saanut käsiinsä paskalakkien puheita. Joku haluaa *whack you*.”

”Mistä oikein jauhat?”

”Tarkoitan... meidän insiderimme on lähettänyt Jacobille jutun, nauhoitteen, joku haluaa listiä sut, boss. Sitä kuulee.”

Autossa Teddy näki Lucasin painavan nenänsä ikkunaa vasten.

”Joku haluaa tappaa sut. Joku jahtaa sua.”